

PRIJATELJSTVO BREZ MEJA

Prof. Lovro Sodja,
Predsednik DSAP

Fizične meje med Slovenijo in Avstrijo ni več, so pa še meje v glavah, kakor znajo velikokrat povedati mlada dekleta in fantje na podelitvi vsakoletnih nagrad govorniškega natečaja ob podelitvi Tischlerjevih nagrad v Celovcu. In ravno te še zadnje meje se trudimo v našem društvu odstraniti s srečanji s sosednjimi društvi prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo. Nismo se omejili samo na Koroško, mi želimo imeti dobre odnose s prebivalci vseh avstrijskih dežel, zato smo veseli če se srečamo enkrat na Dunaju, pa v Gradcu, v Celovcu ali v Mariboru. Še posebno smo veseli, če se z našimi prijatelji lahko srečamo tudi v Ljubljani. Sreča, ki je del besede srečanje, pa ni samo na jeziku, sreča je v srcu, ali jo čutiš ali pa ne. Ukazovati se ji ne da! Če pozitivno razmišljaš, jo boš našel.

S to mislijo smo leta 2012 proslavljali 20-letnico ustanovitve našega Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva. Celo leto je bilo namenjeno temu jubileju, slavje smo pričeli istočasno s slavnostjo ob 20-letnici vzpostavitve diplomatskih odnosov med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo. Posebno slovesno je bilo 17. januarja v Mestnem muzeju v Ljubljani, ko je avstrijski veleposlanik dr. Erwin Kubesch gostil pomembne osebnosti iz obeh držav. Dva meseca kasneje je v Viteški dvorani Križank ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak svečano odprla 10. Koroške kulturne dneve in s tem smo pričeli proslavljati tudi 20-letnico našega društva. Povabili smo ustanovne člane in vse dosedanje predsednike ter nekatere odbornike društva, prvega predsednika dr. Jožeta Kušarja smo imenovali za častnega predsednika društva. Med nami sta bila oba vodilna predstavnika avstrijskega veleposlaništva, dr. Erwin Kubesch in dr. Christa Sauer, pa tudi številni predstavniki koroških Slovencev in predstavniki partnerskih društev iz Gradca in Celovca. Na zaključku se nam je na koncertu koroških pevskih skupin v Slovenski filharmoniji pridružil tudi predsednik Republike dr. Danilo Türk. Izdali smo tudi delno dvojezični 48-stranski jubilejni Bilten »Srečno, sosed! – Servus, Nachbar!«. O poteku 10. Koroških kulturnih dni poročam na drugem mestu.

Kot vsako leto smo tudi lani priredili dva zelo zanimiva in uspešna izleta in sicer maja v Prekmurje in

na Goričko ter septembra na Ziljo in Belo jezero na Koroško. Septembra smo se udeležili 4. Srečanja vseh društev prijateljstva in Klubov koroških Slovencev v Evropskem centru za tuje jezike v Gradcu, novembra se je pa delegacija društva udeležila proslave 20-letnice Društva Slovensko-avstrijsko prijateljstvo Gradec v Mestni hiši v Gradcu.

Poleg prijetnih zadev smo v lanskem letu žal doživeli tudi izgubo dveh pomembnih slovenskih koroških kulturnih delavcev, poslovili smo se od gospe Anite Hudl, predsednice Društva koroških slovenskih pisateljev v Avstriji in od pesnika in pisatelja Andreja Kokota, dolgoletnega urednika Slovenskega vestnika v Celovcu.

Zaključek leta je minil v predstavitvi knjižnih novosti koroških založb Mohorjeve založbe in Slovenske prosvetne zveze, posebno smo pa bili ponosni, ko smo kot soprireditelji z Založbo Litera iz Maribora 3. oktobra v Ljubljani predstavili slovenski prevod družbeno-politične knjige koroške Slovenke Maje Haderlap »Engel des Vergessens – Angel pozabe«.

VABILO

Vse člane društva vljudno vabimo na **redni letni Zbor članov Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva, ki bo v torek, dne 19. marca 2013 ob 18. uri v kavarni KAVA-ČAJ-SLAMIČ**, Kersnikova 1, Ljubljana (vogalna hiša Gosposvetska cesta in Kersnikova ulica). Parkirišče je na Dvořakovi cesti ali pred Halo Tivoli.

Predlagamo naslednji dnevni red:

1. Otvoritev zbora in pozdrav predsednika društva
2. Izvolitev delovnega predsedstva in zapisnikarja
3. Izvolitev verifikacijske komisije
4. Ugotovitev sklepčnosti in sprejem dnevnega reda
5. Poročila predsednika, tajnika in blagajničarke o delu društva v letu 2012
6. Poročilo nadzornega odbora
7. Razprava o podanih poročilih in njihov sprejem
8. Predstavitve programa dela društva za leto 2013
9. Razprava na program in pripombe članov ter sprejem programa
10. Pozdravi predstavnikov partnerskih društev
11. Razno

Po zboru vabimo vse prisotne na družabno srečanje v istih prostorih!

Vsi člani društva ste s tem vabilom prejeli tudi naš letni Zbornik »Srečno, sosed! – Servus, Nachbar!« 2013, v katerem je tudi program za 11. Koroške kulturne dneve, ki bodo potekali od 25. marca do 6. aprila v Ljubljani in vabilo na tri društvene izlete. Vljudno vabljeni na vse prireditve. Na zboru boste lahko plačali tudi letno članarino, ki znaša 15 EUR in 5 EUR za vsakega nadaljnje družinskega člana, ki biva na istem naslovu.

Predsednik DSAP
Lovro Sodja, prof., l.r.

Naj zaključim s Prešernom »Ne vrag, le sosed bo mejak«, kakor smo skupaj z našo nacionalno junakinjo Tino Maze zapeli doma vsak zase po njeni zlati medalji 5. februarja letos na svetovnem smučarskem prvenstvu v avstrijskem Schladmingu.

POROČILO TAJNIKA DSAP ZA LETO 2012

Za tajnika DSAP sem bil imenovan 13. marca 2012. Za delo tajnika sem se posvetoval in dobil veliko dobrih napotkov od predsednika Lovra Sodje. Za delo tajnika v tem društvu sem se odločil, da pomagam pri delu in razvoju društva. Sodeloval sem pri organizaciji 10. Koroških kulturnih dni med 27. 3. in 4. 4. 2012 kot novo pečen tajnik.

V društvu je trenutno včlanjenih 119 članov. V društvu je bilo sprejetih osem članov. Iz društva smo črtali tri člane (napačni naslov, neplačana članarina).

V tem letu smo organizirali več izletov, ki so jih vodili naši člani. Udeležili smo se tudi več prireditev na vabila naših sorodnih društev. Kot vsako leto bomo tudi letos izdali »Bilten« pod pokroviteljstvom in uredništvom predsednika Lovra Sodje.

Zoran Povalej, tajnik DSAP

POROČILO PREDSEDNIKA O DELU DSAP V LETU 2012

17. januarja smo se v Mestnem muzeju Ljubljana udeležili **SLOVESTNOSTI ob 20-letnici vzpostavitve diplomatskih odnosov med R Slovenijo in R Avstrijo**.

13. marec: Ljubljana, kavarna Slamič: Zbor članov DSAP, za novega tajnika društva je bil izvoljen gospod Zoran Povalej. Zbor je sprejel finančni načrt društva za leto 2012 in program za 10. Koroške kulturne dneve. Predstavili smo 48-stranski Zbornik ob 20-letnici društva »Srečno, sosed! – Servus, Nachbar!«, ki ga je uredil Lovro Sodja.

10. KOROŠKI KULTURNI DNEVI V LJUBLJANI (27. 3.–4. 4. 2012)

10. Koroške kulturne dneve (10. KKD) smo organizirali po dogovorjenem načrtu, ki smo ga sprejeli v upravnem odboru DSAP. Ocenjujem, da smo celoten projekt uspešno izpeljali in da je slovenska javnost v Sloveniji in Avstriji glede na odzive zelo pozitivno ocenila naše delo.

Navajam najpomembnejše podatke o poteku 10. KKD:

1./ V torek, 27. marca smo ob 19. uri v Viteški dvorani Festivala Ljubljana s pozdravom predsednika društva Lovra Sodje in glasbenim uvodom Pevske skupine Glasbenega društva Deseti brat počastili naše člane, ki imajo posebne zasluge za društvo:

Podelili smo posebno listino častnega predsednika društva prvemu predsedniku dr. Jožetu Kušarju, ki je bil predsednik od leta 1992 do 2001. Posebno listino kot ustanovna člana društva sta prejela inž. Jože Strgar in dr. Andrej Umek, posebno priznanje za 20-letno delo v društvu sta prejela tudi nekdanja podpredsednica in tajnica prof. Majda Fister in dr. Peter Fister (ki nam je v Fakulteti za arhitekturo kar nekaj let omogočil sestanke upravnega odbora društva) ter nekdanja predsednika društva častni predsednik inž. Jože Jeraj (2001–2007) in dr. Peter Vencelj (2007–2011), ki je sedaj podpredsednik društva. Vse listine je podelil predsednik društva Lovro Sodja ob asistenci tajnika Zorana Povaleja.

10. KKD je z nagovorom odprla prof. Ljudmila Novak, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu. Prisotne so pozdravili tudi predstavniki partnerskih društev prijateljstva iz Gradca (predsednica Ivanka Gruber) in Celovca (tajnik Jozef Picej) ter tajnik Krščanske kulturne zveze Martin Kuchling, tudi v imenu Slovenske prosvetne zveze iz Celovca. Celoten potek slavnosti je snemala ORF Celovec, slov. oddelek in ga delno predvajala v oddaji »Dober dan, Koroška«. V oddajah ORF, Volksgruppen.at. Slovenci, je celovski novinar Miha Pasterk pripravil kar pet poročil in intervjujev o delu DSAP! Zelo kratko vest o odprtju je objavila tudi TV SLO.

Odprtja sta se udeležila tudi dr. Erwin Kubesch, veleposlanik Republike Avstrije in dr. Christa Sauer, direktorica Avstrijskega kulturnega foruma.

Po Glasbeno-literarnem večeru ČIGAVA JE TA ZEMLJA NAŠA? je vse nastopajoče in goste iz Koroške ter iz Gradca v Mestni hiši sprejel v.d. ljubljanskega župana gospod Aleš Čerin. Odprtje in nastop gostov iz Koroške je organiziral Lovro Sodja.

2. / V četrtek, 29. marca je bila ob 19.30 uri v Lutkovnem gledališču – na Šentjakobskem odru zelo zanimiva gledališka predstava RAZstava, v produkciji SPZ Celovec. Predstave se je udeležilo ca. 40 gledalcev.

3. / V petek, 30. marca je bil ob 18. uri v dvorani Svetovnega slovenskega kongresa literarni večer »K.k.K – Koroška, knjiga in Kafka – 3 x Janko Ferk« s književnikom in sodnikom mag. dr. Jankom Ferkom, ki ga je moderiral urednik Radia Slovenije Janko Petrovec. Prireditev je organiziral Klub koroških Slovencev Ljubljana s predsednikom Janezom Stergarjem na čelu. V dvorani je bilo kar nekaj publike, po razgovoru z dr. Ferkom se je razvila zanimiva razprava o premajhni odmevnosti slovenskih medijev v matični domovini o dosežkih koroških Slovencev.

4./ V soboto, 31. marca je bila ob 11. uri v Mini teatru lutkovna predstava Jiřija Strede »Zvezda na obisku« v izvedbi lutkovne skupine Mi smo navihanci SKD Celovec, v režiji Brede Varl. Skupino

je vodila **gospa Marica Hartmann**. Dvoranica je bila polna otrok in njihovih staršev, ki so navdušeno spremljali igro mladih celovških lutkarjev. Predstavo je organiziral **dr. Peter Vencelj**.

5./ V sredo, 4. aprila je ob 18. uri v Slovenski filharmoniji potekal slavnostni koncert **PESMI & GLASBA Z JUŽNE KOROŠKE**. Nastopili so kvartet bratov Smrtnik, oktet Suha, tamburaška skupina Loče in MePZ Podjuna Pliberk. Kot častni gost se je koncerta udeležil **dr. Danilo Türk**, predsednik Republike Slovenije, s soprogo. Prisotni so bili tudi **dr. Erwin Kubesch**, veleposlanik Republike Avstrije, **dr. Christa Sauer**, direktorica Avstrijskega kulturnega foruma, mag. **Matjaž Longar**, državni sekretar v Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, **dr. August Brumnik**, predsednik SPZ in **Gabi Frank ter Martin Kuchling**, podpredsednica in tajnik KKZ iz Celovca. Prisotna sta bila tudi **g. Hrvoje Draškovič**, direktor Energetike Ljubljana, ki je naš glavni donator in **g. Damjan Damjanovič**, direktor Slovenske filharmonije.

Dvorana Marjana Kozine je bila povsem polna in koroški pevci so na koncu skupno zapeli koroško »himno«
Rož, Podjuna, Zila. Koncert je v celoti snemal Radio Ljubljana in ga del tudi predvajal v soboto 7. aprila na programu ARS. Koncert je organiziral Lovro Sodja.

Na zaključku 10. KKD naj se zahvalim za sodelovanje **vsem članom upravnega odbora**, še posebno **dr. Petru Venclju** za organizacijo lutkovne predstave in za prisotnost na vseh prireditvah, prof. **Janezu Stergarju** za organizacijo literarnega večera z dr. Jankom Ferkom, za e-obvestila Kluba koroških Slovencev in tudi za prisotnost na vseh prireditvah, častnemu predsedniku **inž. Jožetu Jeraju** za pomoč pri pridobivanju donatorjev, blagajničarki **Damjani Pangerčič** za dobro opravljeno blagajniško poslovanje in novemu tajniku **Zoranu Povaleju**, ki je sledil mojemu predlogu za promocijo društva z inovativno projekcijo **emblema društva 20-let DSAP** na platno v Viteški dvorani in panoja v Slovenski filharmoniji ter za pomoč pri strokovno natisnjenih diplomah za vse naše zaslužne člane.

Najlepša hvala tudi vsem donatorjem in sponzorjem še posebno Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Energetiki Ljubljana in njenemu direktorju Hrvoju Draškoviču, Avstrijskemu veleposlaništvu in njegovemu Kulturnemu forumu, ki sta ju predstavljata veleposlanik dr. Erwin Kubesch in dr. Christa Sauer, Festivalu Ljubljana in direktorju Darku Brleku, Slovenski filharmoniji in direktorju Damjanu Damjanoviču, Svetovnemu slovenskemu kongresu, Mini Teatru, Javnemu skladu RS za kulturne dejavnosti OE Ljubljana in Krščanski kulturni zvezi ter Slovenski prosvetni zvezi iz Celovca.

Hvala vsem članom DSAP, ki so se udeležili ene ali več naših prireditev!

20 let DSAP, 27. 3. 12, Križanke: igravec D. Pickl in kvartet

Križanke: ministrica L. Novak, veleposlanik dr. Kubesch in gosti

Predsednica DASP I. Gruber z možem predaja darilo Gradca L. Sodji

Podžupan MOL-a A. Čerin pozdravlja na Magistratu

SF, 4. 4. 12, gosti in publika v dvorani

SF, 4. 4. 12, skupinska slika z dr. Türkom na odru

SF, 4. 4. 12, Kvartet Smrtnik, oktet Suha in L. Sodja

SF, 4. 4. 12, predsednik dr. Türk, dr. Kubesch in častni gosti

SF, 4. 4. 12, MePZ Podjuna
(vse fotografije Bogo)

O 10. KKD je bilo v pisni in elektronski obliki objavljenih 46 napovedi, člankov in poročil v Sloveniji, Avstriji in Italiji. Deset poročil je še vedno objavljenih na spletu v googlu pod »10. Koroški kulturni dnevi«.

POROČILA MEDIJEV O POTEKU 10. KOROŠKIH KULTURNIH DNEVOV V LJUBLJANI:

1./ 15. 3.: Celovec, Volksgruppen ORF.at/ Slovenci, spletna stran: Miha Pasterk je objavil na ORF intervju z L. Sodjo: »Uredil poseben zbornik ob jubileju« - »Namen društva je skrb za čim tesnejše stike«; poročilo o Zboru članov, napoved 10. KKD

2./ 19. 3.: Celovec, Volksgruppen ORF.at/ Slovenci: Miha Pasterk: »Dejavni za medsosedsko približevanje«, L. Sodja: »Ni govora, da bi ljudje pozabili na Koroško«

3./ 20. 3.: Trst, Primorski dnevnik: novinar Ivan Lukan je objavil članek z naslovom »Slovenija – Avstrija – Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva praznuje 20-letnico »Ob jubileju pripravili poseben zbornik in 10. kulturne dneve koroških Slovencev«, s skupinsko fotografijo s podelitve avstrijskega častnega odlikovanja »za znanost in umetnost« Lovru Sodji, ki mu ga je 1. 2005 podelil takratni avstrijski veleposlanik dr. Valentin Inzko v Ljubljani

4./ 21. 3.: Ljubljana, Slovenska izseljenska matica: Novice, splet: 10 koroški kulturni dnevi – 20-letnica ustanovitve društva

5./ 23. 3.: Ljubljana, Slovenski svetovni kongres, tiskovno konferenco o 10. KKD je vodil predsednik L. Sodja; o predstavitvi pisatelja in pravnika dr. Janka Ferka je poročal Janez Stergar

6./ 24. 3.: Ljubljana, DELO, Milan Vogel je na kulturni strani objavil članek »Koroški kulturni dnevi v Ljubljani«.

7./ 25. 3.: Ljubljana, Radio Ognjišče: Matjaž Merljak: Napoved 10. KKD in 20-letnice društva

8/ 25. 3.: Ljubljana, Janez Stergar je v obvestilih članom DSAP poročal o dosedanjih medijskih odmevih in povzel program 10. KKD

9/ 26. 3. ob 20.00: Radio Slovenija, 1. program: oddaja Sotočja: novinarka Mateja Železnikar je objavila intervju z Lovrom Sodjo

10/ 26. 3: Ljubljana, Rafaelova družba: splet: Koroški kulturni dnevi v Ljubljani, objavili so celoten program 10. KKD

11/ 26. 3.: Kranj, Gorenjski glas: SOSED/NACHBAR: Jože Košnjek: Dnevi koroške kulture: tekst in foto tamburaške skupine Loče/Bače

12/ 26. 3.: Ljubljana, Janez Stergar, Novičke 14/12: Napoved 10. KKD

13/ 27. 3. Ljubljana, Radio Ognjišče, Matjaž Merljak: 10. Koroški kulturni dnevi, napoved

14. / 27. 3.: Radio Slovenija ARS: Mateja Železnikar je ob 16.10 napovedala potek 10. KKD,

15/ 27. 3.: Celovec, Volksgruppen.at/ Slovenci: splet, Slovesnost ob obletnici društva

16/ 27. 3.: Ljubljana, STA: V Ljubljani začetek 10. koroških kulturnih dnevov

17/ 27. 3.: Križanke, Viteška dvorana ob 19. uri: Odprtje 10. KKD. Odprla jih je ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak. Celoten potek je snemala ekipa ORF Celovec, vodja snemanja je bil Miha Pasterk, snemalec Ivan Klarič. Kratek posnetek s prireditve je objavila tudi TV SLO dne 28. 3. ob 13.00 na 1. programu.

18/ 28. 3.: Ljubljana, Janez Stergar, Medijski odmevi na 10. KKD

19/ 28. 3.: Celovec, Volksgruppen.at/Slovenci: splet: Praznik prijateljskega povezovanja, šest fotografij nagrajencev – nekdanjih predsednikov in odbornikov društva in ministrice Ljudmile Novak

20/ 28. 3.: Krščanska kulturna zveza, Celovec, splet: Koroški kulturni dnevi v Ljubljani

21/ 28. 3. Zveza kulturnih društev Ljubljana: splet: 10. Koroški kulturni dnevi s priponkami: Zbornik DSAP 20-let (ovitek) in program 10. KKD

22/ 28. 3.: Ljubljana, Urad Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu: po spletu: 10. Koroške kulturne dneve je odprla ministrica Ljudmila Novak

23/ 29. 3.: Ljubljana, Janez Stergar, Novičke: Napoved posameznih prireditev v okviru 10. KKD

24/ 29. 3.: Ljubljana, DELOSKOP: Napoved igre »RAZstava« v Lutkovnem gledališču – Šentjakobski oder

25/ 29. 3.: Kranj, Gorenjski glas: Jože Košnjek: članek »Sosedje, pa tudi prijatelji«, skupna fotografija dr. P. Venclja in L. Sodje

26/ 30. 3.: Kranj, SOSED/NACHBAR, splet, Jože Košnjek, »Sosedje, pa tudi prijatelji«

27/ 31. 3.: Ljubljana, DELOSKOP: Napoved lutkovne predstave »Zvezda na obisku« v Mini teatru

28/ Marec 2012: Celovec, KKZ:BILTEN: str. 4: 10. Koroški kulturni dnevi v Ljubljani

29/ 1. 4.: Celovec, tednik NEDELJA: 20 LET čezmejnega prijateljstva – BREZMEJNO, fotografija

30/ 1. 4.: Celovec, ORF 2, »Dober dan Koroška«: poročilo o odprtju 10. KKD v Ljubljani; ponovitev 02. 04. na TV SLO 1 in 2

31/ 4. 4.: Ljubljana, DELOSKOP: najava koncerta »Pesmi in glasba z južne Koroške« v Slovenski filharmoniji

32/ 4. 4.: Ljubljana, DNEVNIK, napoved koncerta v Slovenski filharmoniji

33/ 4. 4.: Ljubljana, STA: »Misli slovensko«, V Slovenski filharmoniji zaključek 10. koroških kulturnih dni

34/ 4. 4.: Ljubljana, Radio Aktual: V Slovenski filharmoniji zaključek 10. KKD

35/ 4. 4.: Ljubljana, Ljubljanske novice, splet: V Slovenski filharmoniji zaključek 10. KKD

36/ 4. 4.: Ljubljana, Slovenska filharmonija: Mesečni program: 10. Koroški kulturni dnevi v Ljubljani

37/ 5. 4.: Celovec, Volksgruppen.at, Slovenci: 10. Koroški kulturni dnevi odmevajo – »Uspeh je popoln«

38/ 5. 4.: Ljubljana, DELO, splet, Milan Vogel: Končani Koroški kulturni dnevi v Ljubljani

39/ 6. 4.: Celovec, tednik NOVICE: Koroški kulturni dnevi: 20-letnica čezmejnega prijateljstva – fotografija nastopajočih s predsednikom dr. D. Türkom v Slovenski filharmoniji

40/ 6. 4.: Celovec, Oktet Suha, office, splet: 10. Kärntner Kulturstage in Ljubljana – Festkonzert mit Präsident Danilo Türk – Slavnostni koncert s predsednikom Türkom

41/ 6. 4.: Ljubljana, DELO, Milan Vogel: članek »Moč slovenske besede na Koroškem«, fotografija tamburaške skupine Loče

42/ 7. 4.: Ljubljana, Radio SLO ARS: Zborovski panoptikum, Brigita Rovšek: Intervju z L. Sodjo in predvajanje dela koncerta iz SF z dne 4.4.

43/ 8. 4.: Celovec, tednik NEDELJA: Marija Primc: 10. Koroški kulturni dnevi v Ljubljani: Pester mozaik, fotografija Ljudmile Novak

44/ 10. 4.: Ljubljana, revija »JANA«: Vito Tofaj: Koroški kulturni dnevi – štiri fotografije

45/ 11. 4.: Ljubljana, revija »LADY«: Slovesno na Koroških dnevih – sedem fotografij

46/ 12. 4.: Ljubljana, revija DEMOKRACIJA: Lucija Kavčič: Koroški kulturni dnevi – desetič, dvostranski članek s petimi fotografijami.

Na Googlu si lahko pod »10. Koroški kulturni dnevi« še vedno pogledate deset poročil o poteku 10. Koroških kulturnih dni.

*Poročila pripravil:
Lovro Sodja, predsednik*

- Sobota, 12. maja: Izlet članov društva »Po poti kulturne dediščine in sakralnih spomenikov Pomurja.« Izlet sta vodila prof. Majda Fister in dr. Peter Fister.

Sele, 12. 5. 12, pred Rotundo, foto L. Sodja

Dr. P. Fister razlaga v Rotundi, foto L. Sodja

**OB DRAVI NAVZGOR,
OB ZILJI NAVZDOL
IZLET DSAP 15. SEPTEMBRA 2012
DR. PETER VENCELJ**

Na Koroško smo se pripeljali skozi Karavanški predor in se mimo Beljaka, kjer se Zilja združi z Dravo, odpeljali najprej v Špital/Spittal ob Dravi. Tu se od Drave odcepi pot čez Visoke Ture. Kratek čas smo se sprehodili po starem delu mesta od mestnega parka proti najbolj poznani stavbi mesta gradu Porcija, eden prvih renesančnih objektov v alpskem prostoru. Po ogledu špitalske župnijske cerkve smo se odpeljali proti Millstattu. V nekdanjem benediktinskem samostanu smo si ogledali razstavo starih listin, knjig, slik ter različnih arheoloških najdb, ki so jih našli v zadnjem času. Med drugim je razstavljen sarkofag sv. Domicijana, karantanskega kneza iz časov pokristjanjevanja. Legenda pripoveduje, da je ob nekem obisku naletel na tisoč/ mille poganskih kipcev/statuae

in jih zmetal v jezero. Od tod ime Millstattsko jezero. Meščani mesta, ki so praznovali »dan dam« pa so nas povabili, da smo se jim pridružili za krajši čas.

pred cerkvijo sv. Jurija v Millstattu

P. Vencelj razlaga v muzeju v Millstattu, foto L. Sodja

pred rojstno hišo M.M. Ziljskega v Vitenčah

Pot ob Dravi smo nadaljevali po deželni cesti proti Lumškemu polju, kjer so se leta 593 naši predniki pri kraju Požarnica/Pusarnitz spopadli z Bavarci. Spomin na ta spopad se je ohranil v ljudskem spominu do danes. Legenda o tem ima podobno sporočilo, kot jo ima legenda o kralju Matjažu. Na slovensko preteklost nas v zgornji Dravski dolini spominjajo številna krajevna

imena vse do izvira v Pustriški dolini – Pustertal. Nekaj kilometrov pred Doljami – Dellach pri Greifenburgu smo zapustili Dravo. Na poti preko Ziljskih Alp smo obiskali Belo jezero – Weissensee. Postanek ob jezeru, še posebej ob lepem vremenu, je vedno neko posebno doživetje.

V dolini Zilje smo se pripeljali v Šmohor/Hermagor. Od mnogih možnosti sem se odločil, da obiščemo rojstno hišo Matija Majar Ziljskega v Vitenčah – Wittenig pri Goričah. Pred hišo, ki ni v dobrem stanju, s skromno ploščo nad vhodom, sem povedal nekaj utrinkov iz njegovega življenja in delovanja. Bistrica na Zilji je kraj, ki ga morate obiskati, ko obiščete dolino Zilje. V gostišču Stara pošta, zakonca Druml na poseben način poskrbita za telo in duha. Najprej smo ob prijaznem sprejemu uživali ob dobri kuhinji in prijazni postrežbi. Gospa Pepca pa nam je pripravila posebno predstavitev življenja, šeg ter običajev Ziljske doline, kot so štehvanje, prvi rej, ziljsko nošo in pesem. Njena pripoved in prizadevanja, za ohranitev starih narodnih običajev, so nas spremljala vso pot domov. Vsem udeležencem izleta hvala za sodelovanje in prijateljstvo.

UDELEŽBA ČLANOV DRUŠTVA NA PRIREDITVAH V SLOVENIJI IN AVSTRIJI

- **Petek, 21. septembra: Ljubljana, Avstrijski jezikovni inštitut:** Predstavitve knjige »...tout Vienne!« pisatelja Gustava Orglmeistra, v organizaciji Avstrijskega kulturnega foruma. Prvič se je predstavil novi avstrijski veleposlanik dr. Clemens Koja.

4. SREČANJE VSEH DRUŠTEV IN KLUBOV PRIJATELJSTVA MED SLOVENIJO IN AVSTRIJO

29. septembra 2012 je v Evropskem centru za tuje jezike v Gradcu na povabilo Društva Avstrijsko-slovensko prijateljstvo Gradec potekalo 4. Srečanje vseh društev/družb prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo in treh Klubov Koroških Slovencev. V imenu našega društva so se srečanja udeležili predsednik L. Sodja, podpredsednik dr. Peter Vencelj in častni predsednik Jože Jeraj z ženami. V Gradec smo z avtobusom peljali tudi Janeza Stergarja, predsednika Kluba koroških Slovencev Ljubljana z ženo in še tri člane tega Kluba ter dr. Danijela Grafenauerja, podpredsednika Kluba koroških Slovencev Maribor z ženo. Stroške prevoza je pokrilo DSAP Ljubljana.

Na Srečanju, v njegovem predsedstvu so bili mag. Ivanka Gruber, predsednica DASP Gradec, g. Curt Schneckner, predsednik štajerskega društva umetnikov »Werkbund« in Lovro Sodja, predsednik DSAP Ljubljana, so podali poročila o delovanju svojih društev/klubov za leto 2012 vsi predsedniki ali predstavniki petih društev prijateljstva iz Gradca, Dunaja, Celovca, Ljubljane in Maribora ter Klubov

koroških Slovencev iz Ljubljane in Maribora ter Kluba Korošcev iz Ljubljane.

Podpisani sem podal poročilo o delu našega društva od zadnjega Srečanja, ki je bilo septembra 2011 v Celovcu, dalje (glej poročilo L. Sodje za 1. 2012 na drugem mestu). Poročilo, ki sem ga sam prevedel v nemščino, sem prebral dvojezično. Na zaključku svojega poročila sem dodal:

In še dodatno: v sredo, 3. oktobra 2012 bo naše društvo sodelovalo v Ljubljani pri predstavitvi prevoda znane knjige Maje Haderlap "Engel des Vergessens", ki jo je v slovenščino pod imenom "Angel pozabe" prevedel Štefan Vevar, izdala pa jo je založba Litera iz Maribora. 4. oktobra bo prevod te knjige predstavljen tudi v Mariboru in 5. oktobra v Celovcu.

Dogovorjeno je bilo, da bo **naslednje 5. Srečanje društev/družb septembra 2013 v Mariboru.**

Po kosilu nas je prof. dr. Ludvik Karničar iz Univerze Gradec v dveh urah na kratko vodil po najpomembnejših delih in zgradbah Gradca, kjer so v preteklosti delovali Slovenci. Ta ogled Gradca je bil zelo zanimiv in za odlično strokovno vodenje smo dr. Karničarju zelo hvaležni.

Za avtobusni prevoz v Gradec in nazaj je poskrbel tajnik Zoran Povalej.

Gradec, Evropski center, L. Sodja poroča o delu DSAP

Evropski center, nekaj udeležencev Srečanja

Gradec skup. fotografija pred Evropskim centrom

Prof. Karničar vodi člane po Gradcu, foto L. Sodja

- **Sreda, 3. oktobra: Ljubljana, Muzej novejšje zgodovine:** Založba Litera iz Maribora je skupaj z našim društvom prvič predstavila prevod knjige **Maje Haderlap »Angel pozabe«** v slovenščino. Knjigo je prevedel Štefan Vevar. V polni dvorani sta bila prisotna poleg Maje Haderlap in Štefana Vevarja tudi veleposlanik dr. Clemens Koja in ministrica Ljudmila Novak. Knjigo so predstavili naslednji dan v Mariboru in 5. oktobra v Celovcu. O knjigi je bilo objavljenih zelo veliko člankov /Delo, Večer, Primorski vestnik Gorenjski glas/ in poročil ter intervjujev v radiu. TV. SLO je objavila posebno polurno oddajo o Maji Haderlap.

- **Četrtek, 25. oktobra, Ljubljana, Hotel Mons:** Na sprejemu v čast avstrijskega državnega praznika se je prvič uradno predstavil novi avstrijski veleposlanik dr. Clemens Koja.

- **Sobota, 27. oktobra, Celovec, železniška postaja Žrelec/Ebental:** Odkritje spomenika ob 70-letnici pregnanstva koroških Slovencev v nacistična taborišča.

- **Sobota, 10. novembra: Celovec, ob 10. uri: pokopališče v Trnji vasi/Annabichl:** pogreb koroškega slovenskega pesnika **Andreja Kokota**, dolgoletnega novinarja in člana raznih kulturnih organizacij koroških Slovencev. Od njega se je poslovilo več slovenskih kulturnikov iz Koroške in tudi iz Slovenije, med njimi akad. dr. Matjaž Kmecl.

- **Sobota, 10. novembra: Koroška, Sveče, ob 16. uri: Galerija Gorše, Vrt koroških slovenskih kulturnikov:** Odkritje doprsnega kipa **dr. Valentinu Inzku starejšemu** ob 10-letnici njegove smrti. Spominsko slovesnost je pripravilo SPD Kočna pod vodstvom predsednice Alenke Weber. Spregovoril je tudi njegov sin dr. Valentin Inzko ml., visoki predstavnik EU v Bosni.

Lj., Muzej, 3. 10. 12, L. Sodja čestita M. Haderlap

Muzej 3. 10. 12, gosti in publika na predstavitvi, od leve: V. Kavčič, M. Seršen, dr. Koja s soprogo, Sodjeva, O. Uršič, L. Novak, foto J. Skaza

- **Torek, 13. novembra: Ljubljana, Društvo slovenskih pisateljev:** Predstavitve knjižnega daru **Mohorjeve založbe iz Celovca** za leto 2013. Knjige sta predstavila urednika mag. Hanzi Filipič in Adrian Kert.

- **Sreda, 14. novembra: Ljubljana, dvoranica JSKD, Beethovnova ulica:** ob 11. uri: Predstavitve knjižnega daru Slovenske prosvetne zveze Celovec za leto 2013. Knjige je predstavil dr. Janko Malle. Poleg rednih knjig je prevajalec Štefan Vevar ponovno predstavil prevod knjige Maje Haderlap »Angel pozabe«.

- **Sreda, 14. novembra: Ljubljana, Slovenska matica, ob 19.30 uri:** Avstrijski literarni večer. Avstrijski kulturni forum je predstavil tri knjige avstrijskih pisateljev Josefa Winklerja, Josefa Haslingerja in Michaela Scharanga. Prisotna je bila tudi direktorica dr. Christa Sauer, ki se je konec novembra upokojila in zaključila službo v Ljubljani.

PROSLAVA 20-LETNICE OBSTOJA DRUŠTVA »AVSTRIJSKO-SLOVENSKO PRIJATELJSTVO« GRADEC, 17. 11. 2012

Na povabilo mag. Siegfriede Nagla, župana mesta Gradec, se je delegacija DSAP Ljubljana v sestavi predsednik Lovro Sodja z ženo, častni predsednik Jože Jeraj z ženo in člana UO Aleš Mižigoj ter Damjana Pangerčič udeležila sprejema ob 20-letnici obstoja Društva Avstrijsko-slovensko prijateljstvo Gradec. **Sprejem je bil 17. novembra 2012 v Mestni hiši v Gradcu.**

Uvodoma so pozdravili gostitelj župan mag. Siegfried Nagl, nekdanji avstrijski veleposlanik v Ljubljani dr. Erwin Kubesch, častni konzul RS dr. Kurt Oktabetz, univ. prof. dr. Ludwig Karničar in dir. Svetnik Curt Schneckner, predsednik Štajerskega društva umetnikov Werkbund. Predsednica DASP Gradec mag. Ivanka Gruber, ki je tudi ustanoviteljica društva, je na kratko povzela zgodovino društva in predstavila njihov Zbornik ob 20-letnici društva. Vse prisotne je povabila, da si ogledajo razstavo Potovanje skozi 20-letno delo društva – v prostorih Mestne hiše.

Poleg nekaterih drugih predsednikov društev je tudi podpisani pozdravil v imenu DSAP Ljubljana s kratkim nagovorom v slovenščini. Pozdravil je zlasti nekdanjega avstrijskega veleposlanika v Ljubljani dr. Erwina Kubescha in kulturno atašejko mag. Natašo Grilj, s katerima je več let uspešno sodeloval v Ljubljani. Čestital je predsednici graškega društva prijateljstva mag. Ivanki Gruber za 20-letnico obstoja njihovega društva in poudaril predvsem pomen tovrstnih srečanj. Na graškem Srečanju je ponovno sodelovalo vseh pet društev avstrijsko-slovenskega prijateljstva in Klub Korošcev iz Ljubljane. Sodja je mag. Gruberjevi izročil okvirjeno skico centra mesta Ljubljane, ker je pa župan mag. Nagl medtem že odšel, je mestni svetnici Gradca gospe Ingeborg Persche zanj izročil dva izvoda jubilejnega Zbornika našega društva »Srečno, sosed! – Servus, Nachbar!«

Po slavnosti so se prisotni, ob obilni pogostitvi župana mag. Siegfrieda Nagla, dogovorili tudi za nadaljnja bilateralna srečanja.

- **Petek, 7. decembra: Ljubljana, rezidenca avstrijskega veleposlaništva:** Zvezno ministrstvo Republike Avstrije za šolstvo, umetnost in kulturo in Mohorjeva družba v Celovcu sta ponovno podarili knjige v vrednosti 50.000 EUR. Knjige so prejele štiri ustanove: Državna slovenska samouprava iz Monoštra, Zaporniški vikariat, Slovenska Karitas in Slovensko združenje France Prešeren iz Skopja. Vrednostne bone sta v prisotnosti državnega sekretarja Matjaža Longarja izročila veleposlanik Republike Avstrije v Republiki Sloveniji, dr. Clemens Kojca, in predsednik Mohorjeve družbe Celovec, Jože Kopeinig.

20 let DASP Gradec, 17.11.12: B. Gabrijan, I. Persche, I. Gruber, L. Sodja, foto Bogo

DASP Gradec, udeleženci proslave v Mestni hiši, foto Bogo

- **Torek, 11. decembra: Ljubljana, podjetje Medex:** na povabilo člana našega UO Aleša Mižigoja smo se člani društva srečali v Medexu na tradicionalnem **Prednovoletnem srečanju**. L. Sodja je predstavil »knjižna darova« Mohorjeve založbe in Slovenske prosvetne zveze iz Celovca za l. 2013 (skupno 10 knjig). Nato smo se povsneli ob jedachi in dobri kapljici, za katero je poskrbel Aleš Mižigoj. Za glasbeni uvod sta poskrbela harmonikar Sašo Gale in flavtist Lovro Sodja.

*Vsa poročila pripravil:
Lovro Sodja, prof*

PROGRAM DSAP LJUBLJANA ZA LETO 2013

Torek, 19. marca ob 18. uri: Kavarna Slamič, Kersnikova ul. 1: REDNI LETNI ZBOR ČLANOV DRUŠTVA

11. Koroški kulturni dnevi: 25. marec do 6. april 2013.

1./ ODPRTJE 11. KKD:

Ponedeljek, 25. marca ob 18. uri: Muzej novejšje zgodovine: Razstava »Pregon koroških Slovencev leta 1942«. Razstava bo odprta do 15. aprila 2013.

Razstava je sestavljena iz 23 roll-ups (1 meter krat 2 metra). Vsebinsko je razdeljena na osem poglavij. Razstavo spremlja knjiga s prispevki priznanih zgodovinarjev. Ob odprtju 11. KKD bo razstavo predstavila mag. Brigitte Entner, zgodovinarica in soavtorica razstave.

Glasbeni okvir: Pevski kvintet Foltej Hartman.

2./ Torek, 26. marca ob 18. uri: Svetovni slovenski kongres: Predstavitev publikacij:

a/ Utihnile so ptice, utihnila je vas, spomini Ane Jug na življenje pred vojno, pregon z doma leta 1942 in srečno vrnitev. Knjigo bo predstavila mag. Martina Piko-Rustia, odlomke iz knjige bo brala Simona Roblek;

b/ Priredbe rožanskih ljudskih pesmi za ženski, mladinski in dekliški zbor, urednik Mitja Gobec; publikacijo bo predstavil dr. Janko Zerzer;

c/ Predstavitev publikacij, ki so izšle v okviru iniciative Slovenščina v družini (CD z ziljskimi, rožanskimi in podjanskimi pravljicami, brošura). Inicijativo in publikacije bosta predstavila dr. Janko Zerzer in mag. Martina Piko-Rustia;

d) Predstavitev knjig pisatelja-pravnika Josipa Šašla, Spomini, I. in II. del, in zbornik, predstavi mag. Martina Piko-Rustia.

3./ Torek, 2. aprila ob 18. uri: Slovenski svetovni kongres: Predavanje prof. dr. Ludvika Karničarja: Gradec in njegov pomen za Slovence v 19. stoletju.

Izr. Prof. dr. Ludvik Karničar z Inštituta za slavistiko Univerze v Gradcu nam bo v enournem predavanju predstavil pomen Slovencev za razvoj Gradca v 19. stoletju.

4./ Petek, 5. aprila ob 19.30 uri Cankarjev dom, Linhartova dvorana:

Koncert MePZ Ojsternik in Zahomških tamburašev: ZILJSKI VEČER:

Sodeluje Ansambel Zahomški tamburaši (osem članov) pod vodstvom Sabine Wiegele in

Mešani pevski zbor Ojsternik p.v. zborovodje Christofa Mörtla, ki bo zapel cikel ziljskih narodnih in umetnih pesmi. Ob posameznih pesmih bodo dva ali trije pari, člani zbora, tudi zaplesali Ziljski rej. Komentar: Pepca Druml.

Brezplačne vstopnice dvignite na blagajni Cankarjevega doma.

5./ Sobota, 6. aprila ob 11. uri: Mini Teater, Križevniška 1: Lutkovna skupina SKD Celovec – Mi smo mi – Navihanci, uprizori predstavo »ŽABE«. Po motivih Maxa Velthujsa napisala in režirala Breda Varl. Igrajo in pojejo: Petra Zdouc, Natalija Hartmann in Simona Mandl. Glasba

Katarina Hartmann, tehnično vodenje Jakob Stadler. Vodja skupine Marica Hartmann.

Brezplačne vstopnice dvignite na blagajni Mini teatra.

Program za 11. KKD organizirajo Lovro Sodja, Janez Stergar in Zoran Povalej.

VSTOP NA VSE PRIREDITVE JE PROST!

DRUŠTVENI IZLETI

V soboto 18.5.2013 bo izlet v Belo Krajino: Odhod ob 8. uri s parkirišča pred Halo Tivoli, Velike Lašče, Ribnica, Gotenica (vadbeni center), Kočevska Reka, vzdolž Kolpe, Osilnica, Kočevje (Pokrajinski muzej), Koprivnica (kosilo-piknik). Izlet organizira Jože Romšek

V soboto 15.6.2013 bo izlet v dolino Lepene pri Železni Kapli: Odhod ob 7.30 uri s parkirišča pred halo Tivoli: Logarska dolina, slap Rinka (peš 15 minut), Pavličevo sedlo, Železna Kapla (ogled kraja in kosilo), dolina Lepene, ogled spominskega muzeja Pri Peršmanu, povratek preko Jezerskega v Ljubljano. Izlet organizira Lovro Sodja.

V soboto 7.9.2013 bo izlet v Krajinski park Soline – Sečovlje: Odhod ob 8. uri s parkirišča Hala Tivoli – Postojna – Portorož, z ladjico "Solinarko" do muzeja solin. Po ogledu se bomo zapeljali do mejnega prehoda Sečovlje - trgovinica z izdelki in spominki Solin. V Hrastovljah si ogledamo znamenito cerkvico. Sledi kosilo v Kmečkem turizmu. Izlet organizira Zoran Povalej.

Konec septembra: Maribor, predvideno 5. Srečanje vseh društev/klubov prijateljstva med Slovenijo in Avstrijo. Organizira Društvo slovensko-avstrijsko prijateljstvo Maribor.

Sobota, 16. novembra: Gradec: 19. gala večer prijateljstva v Hotelu Bokan v organizaciji graškega društva prijateljstva. Možnost individualne udeležbe.

Decembar, podjetje Medex: Tradicionalno Prednovoletno srečanje vseh članov društva.

Letni delovni program je bil sprejet na redni seji upravnega odbora DSAP dne 29. januarja 2013.

*Predsednik DSAP:
Lovro Sodja, prof.*

**DRUŠTVO SLOVENSKO-AVSTRIJSKEGA
PRIJATELJSTVA SE ZAHVALJUJE ZA
SODELOVANJE IN POMOČ:**

- Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
- ENERGETIKI d.d., Ljubljana
- Veleposlaništvu Republike Avstrije v Ljubljani
- Avstrijskemu kulturnemu forumu v Ljubljani
- Cankarjevemu domu v Ljubljani
- Svetovnemu slovenskemu kongresu v Ljubljani
- Javnemu skladu za kulturne dejavnosti, OE Ljubljana
- Muzeju novejšje zgodovine v Ljubljani
- Krščanski kulturni zvezi Celovec
- Slovenski prosvetni zvezi Celovec
- Mini teatru v Ljubljani
- Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani
- Klubu koroških Slovencev Ljubljana
- Društvom avstrijsko-slovenskega prijateljstva iz Gradca, Dunaja, Celovca in Maribora
- MORO & KUNST d.o.o.

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
SLOVENIAN WORLD CONGRESS

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Jskd

 cankarjev dom

MiniTeater

avstrijski kulturni forum^{lju}

Srebrnik Koroška – prvi avstrijski kovanec z odtisnjeno slovensko besedo

Avstrijska kovnica Münze Österreich se je odločila za zanimiv mladosten pristop k promociji kovancev. V desetih zveznih deželah so po šolah razpisali natečaj za najboljšo sliko, ki je bila nato upodobljena na kovancu. Do zdaj sta izšla dva srebrnika, Štajerske in Koroške. Na Koroškem je zmagal desetletni Philip Ogris. Koroška, avstrijska zvezna dežela na jugu Avstrije, ima številne dvojezične šole, zato je Philip ob risbi zapisal ime njegove dežele v nemškem in slovenskem jeziku. Narisal pa je znamenitega celovškega zmaja, visoke koroške gore in jezero Wörthersee. Prav zaradi dvojezičnosti je kovanec pritegnil širšo medijsko pozornost.

Na prvi strani kovanca je upodobljena starodavna oblika lova, sokolarstvo, ki jo je UNESCO razglasil za nematerialno svetovno kulturno dediščino.

Srebrnik je izdelan v proof tehniki. Masa kovanca je 17,30 g, čistina 925/1000, premer 32 mm in nominalna vrednost 10 evrov.

MORO[®]
moro.si